

แมนเนอริสม์

(Mannerism)

หรือช่วงปลายเรอเนสซองส์
หรือช่วงว่างก่อนเริ่มบาโรค

- คำว่าแมนเนอริสึม (Mannerism) มาจากคำว่า มานิเอรา ในภาษาอิตาลี (Maniera)
- โรแมงโรลลันด์ (Romain Rolland) ใช้เรียกความเคลื่อนไหวของศิลปกรรมในช่วงที่การเสียชีวิตของราฟาเอล (ค.ศ. 1520) ถึงค.ศ. 1600 ซึ่งเป็นช่วงว่างก่อนจะเริ่มบาโรค

สาเหตุการเกิด คือ

เกิดปัญหาระหว่างพวกที่ชอบยึดแบบเก่าๆ ตามแบบกรีก โรมัน
และพวกเรอเนสซองส์นำมาปฏิบัติจนลงตัว กับพวกที่นิยม
แสดงความคิดอิสระ โดยแสดงความรู้สึกร่างกายในของตนเอง

- เกิดแนวทางใหญ่ 2 แนวทางคือ

1. อะคาเอมิก แมนเนอริซึม (Academic Mannerism)ยึดแบบเก่าๆ ตามแบบกรีกและโรมันตามทฤษฎีของเรอเนซองยุคทอง
  2. ฟรีแมนเนอริซึม (Free Mannerism)คือ พวกที่ไม่นิยมของเก่า แสดงความคิดอิสระ โดยแสดงความรู้สึภายในของตนเอง
- ไม่ยอมรับทฤษฎีทัศนียภาพที่ใช้เส้นเป็นหลักทำให้เกิดมิติ
  - ไม่นิยมค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงกับบรรยากาศห่อหุ้ม
  - ไม่นิยมสัดส่วนและการจัดองค์ประกอบแบบเดิม เช่น จุดสนใจอยู่กลาง

ผลคือ

- เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ผลงานเคลื่อนไหว กระจายอย่างไม่สิ้นสุด
- เปิดทางให้มีการเล่นจินตนาการอย่างอิสระ รูปคนจะบิดผันเกินธรรมชาติ
- น้ำหนักของภาพที่เกิดจากแสงและเงาจะตัดกันรุนแรง

- ใช้น้ำหนักเข้มเพื่เน้นให้เกิดความลึก
- ใช้สีสดใส รุนแรง โดยการแตะแต้มให้เสื้อผ้าดูมันละเลื่อม
- สร้างบรรยากาศให้ดูสดใส ไม่ใช่ภาพในฝันซึ่งมีระเบียบแบบแผนแบบเรอเนซองส์
- สร้างงานให้เหมือนตกอยู่ในฝันร้าย โดยแสดงออกอย่างกล้าแข็ง รุนแรง เร้าอารมณ์ และระบายสี ให้สีกลายแก้วเจียรนัย

จิตรกรอิตาลี

ปอนเตอร์โม

(Jacopo Carucci Pontormo , 1494 – 1557)

ชาวฟลอเรนซ์

ปอนเตอร์โม

- ชอบจัดภาพให้แสดงท่าทางดูแตกต่างและเคลื่อนไหว
- จัดภาพให้เกิดช่องว่างตรงกลาง
- ใช้สีสดใส ด้วยการระบายสีหลายสี

Study of a Young girl.

Drawing C. 1526

Joseph with Jacob in Egypt

Joseph with Jacob in Egypt

- โจเซฟเป็นลูกจacobกับราเชล เป็นคนที่พ่อรักมากกว่าพี่ๆ เพราะเกิดตอนที่พ่ออายุมาก เขาทำเสื้อคลุมหลากหลายให้โจเซฟใส่ ซึ่งแสดงถึงความพิเศษเพียงคนเดียว เช่น อยู่ในบ้านกับพ่อโดยไม่ต้องออกไปเลี้ยงสัตว์เหมือนพี่ๆ วันหนึ่งพ่อใช้ให้ไปดูพี่ว่าเลี้ยงสัตว์ดีหรือไม่ เมื่อพี่ๆ เห็นโจเซฟมาแต่ไกลจึงออกอุบายจะฆ่า เมื่อมาถึงพี่ๆ จึงถอดเสื้อคลุมออกแล้วจับโจเซฟโยนลงบ่อ แล้วดึงกลับขึ้นมานำไปขายให้พวกอิชมีไลต์(เชื้อสายอาหารับ ที่สืบเชื้อสายมาจากอิชมาเอล)ในราคา 20 เหรียญเงิน พวกนั้นพาโจเซฟไปอียิปต์ หลังจากที่อยู่อียิปต์ก็ได้ทำงานเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินของนาย คือ โฟติฟาร์
- พวกพี่ๆ ฆ่าแพะแล้วเอาเสื้อคลุมจุ่มเลือดนำไปให้พ่อ จacobจำได้แล้วร้องขึ้นว่านี่คือเสื้อคลุมลูกข้า แล้วนึกเสื้อที่สวมอยู่ นำผ้ากระสอบคาดเอวไว้ทุกขั้ให้ลูกหลายวัน
- การขายโจเซฟให้กับพวกอิชมีไลต์ เปรียบได้กับการที่จุดาสทรยศต่อพระคริสต์ โดยขายพระองค์ไปในราคา 30 เหรียญเงิน

การนำร่างพระเยซูลงจากไม้
กางเขน

คอร์เรคจิโอ หรือคอเรคโจ

(Antonio Allegri Correggio , 1489 – 1534)

- รับอิทธิพลการใช้แสงเงาแบบสฟุมาโตและท่าทางของคน มาจากศิลปิน เรอเนซอง เช่น ดา วินชี

การนมัสการพระเยซู
(The Vergin Adoring
the Child Jesus)

การประสูติ

- กล่าวถึงการประสูติพระคริสต์ตอนเที่ยงคืนในคอกสัตว์แห่งหนึ่ง ในภาพมักแสดงถึงครอบครัวศักดิ์สิทธิ์ในคอกสัตว์ที่เบทเลเฮม ประกอบไปด้วยแม่พระ พระกุมารเยซู โจเซฟ(ซึ่งมักจะยืนมองด้วยความพิศวง) วัวและลาอย่างละตัว ฉากหลังมักมีทูตสวรรค์กำลังประกาศข่าวคริสต์สมภพแก่คนเลี้ยงแกะ

คืนวันอันศักดิ์สิทธิ์

The Madonna of the Basket

The Madonna of the Basket

เป็นภาพตอนที่กล่าวถึงโมเสส(**Moses**)เมื่ออายุได้ 3 เดือน ถูกแม่นำมาใส่ ตะกร้าสานด้วยกก ยาด้วยยางมะตอยและชัน นำไปทิ้งไว้ที่กอปรือริมแม่น้ำ โดยมี พี่สาวแอบดู เมื่อพระธิดาฟาโรห์มาพบเข้าทรงเมตตาเพราะเด็กน้อยร้องไห้จ้า พี่สาวรีบฉวยโอกาสเข้าไปหาเจ้าหญิงและรับอาสาหาแม่นมให้ โดยนำกลับไปให้แม่ตัวเองเลี้ยงดูเป็นบุตร เมื่อโตจึงนำถวายเจ้าหญิง ได้ชื่อว่า “โมเสส”

ที่ต้องซ่อนลูกชายเช่นนี้ก็เพราะหลังจากโจเซฟเสียชีวิตแล้ว ชาวอิสราเอลเพิ่ม จำนวนขึ้นมากและเริ่มมีอำนาจในอียิปต์ ฟาโรห์จึงบัญชาให้สังหารทารกชายให้หมดแผ่นดิน แม่โมเสสจึงแอบเลี้ยงลูกชายจนได้ 3 เดือน แต่ซ่อนต่อไปไม่ได้จึง นำมาทิ้งไว้

ทินโตเรตโต (สเปน แต่เป็นชาวกรีก)

(Jacopo Robusti หรือ Tintoretto)

- เกิดที่เวนิส (ค.ศ. 1518 — 1594) พ่อเป็นช่างย้อมสี ชื่อนี้มีความหมายจากอาชีพของพ่อด้วย
- เรียนศิลปะกับ ทิเชียน ชอบจัดภาพให้มีจุดมองหลายจุด แสงและเงาตัดกันชัดเจน นำสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติ และนอกเหนือธรรมชาติเข้าไว้ด้วยกัน รับอิทธิพลจาก ไมเคิล แอนเจโลด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า “เส้นไมเคิล สีทิเชียน”

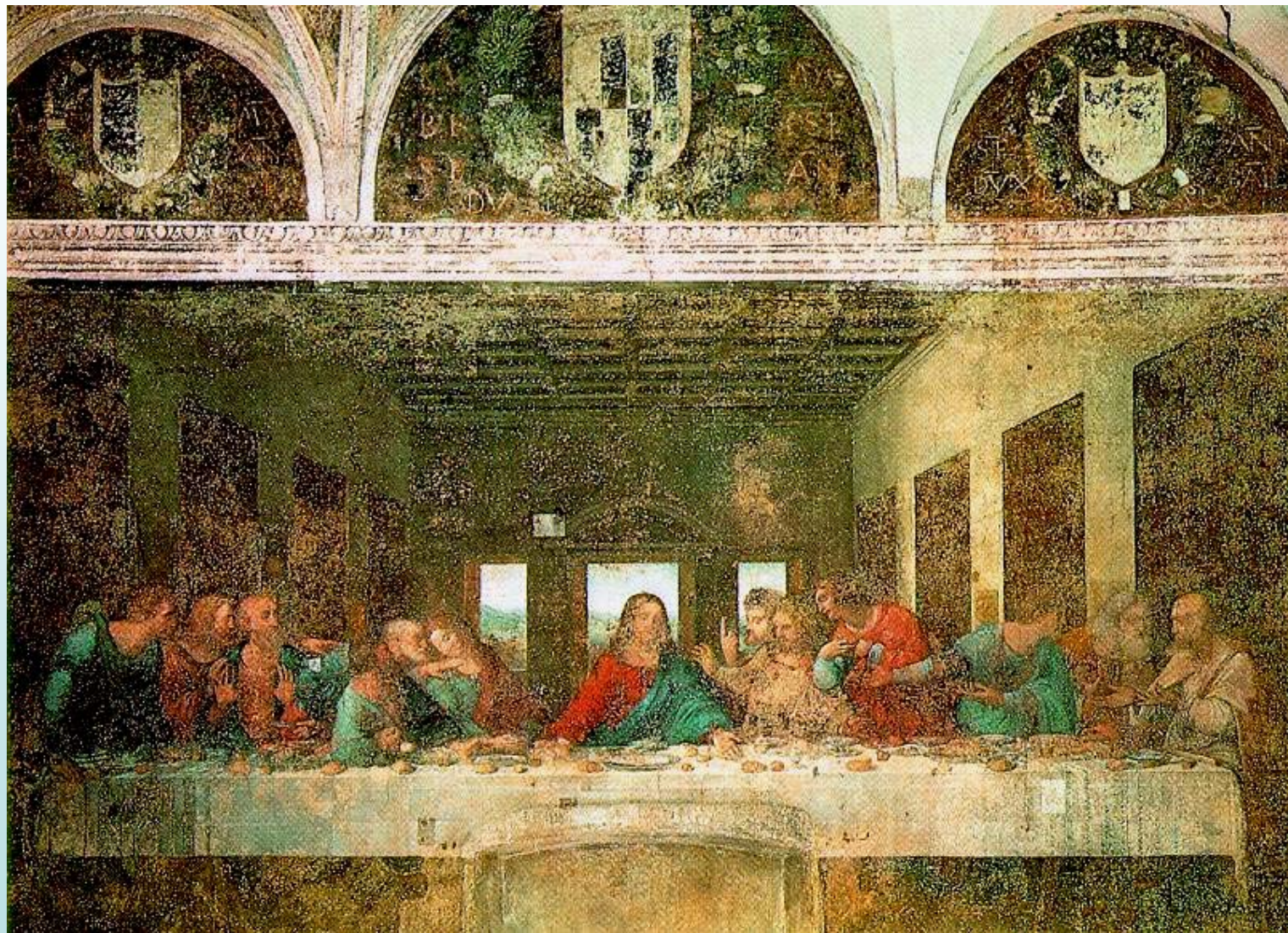

ทินโตเรทโต The Last Supper

สีน้ำมันบนผ้าใบ ค.ศ. 1592 -1594 ขนาด 12 ฟุต X18 ฟุต 8 นิ้ว วัดซาน จอร์โจ แมกโจเร เมืองเวนิส

ตินโตเรตโต
พระคริสต์ต่อหน้าปีลาต
(Christ Before Pilate)

สีน้ำมันบนผ้าใบ ค.ศ. 1556 — 67
ขนาด 18 ฟุต 1 นิ้ว X 13 ฟุต 3
1/2 นิ้ว เวนิส

พระคริสต์ต่อหน้าปีลาเต

- เป็นการกล่าวถึงการนำพระคริสต์ซึ่งจะถูกนำไปลงโทษด้วยการตรึงกางเขนเข้าพบข้าหลวงโรมันชื่อปอนติอุส ปีลาเต ซึ่งระยะนั้นตรงกับเทศกาลรำลึกถึงการหนีรอดจากแผ่นดินอียิปต์ ข้าหลวงมักปล่อยนักโทษเป็นประเพณีเสมอมา ปีลาเตจึงถามว่าควรปล่อยพระคริสต์หรือไม่ เมื่อได้รับคำตอบว่าไม่ควรปล่อยแต่ควรตรึงกางเขน ปีลาเตจึงไม่อาจทำอย่างอื่นได้จึงเอาน้ำล้างมือต่อหน้ามหาชนพร้อมกับกล่าวว่าเราไม่มีมลทินจากโลหิตมนุษย์นี้ พวกท่านจงรับภาระไปเถิด

ตินโตเรตโต
St. George and the Dragon

St. George

- เกิดในครอบครัวชาวคริสต์ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒ ก่อนสมัยจักรพรรดิคอนสแตนติน
- เป็นตัวแทนแห่งชัยชนะเหนือความถูกต้อง เหนือความชั่วร้ายและความกดขี่
- ตำนานกล่าวถึงมังกรร้ายที่มาสถิตในบึงซึ่งผู้คนต้องเสี่ยงทายหญิงสาวไปสังเวย จนถึงคราวพระธิดาของกษัตริย์
- นักบุญจอร์จได้เข้าช่วยในนามพระคริสต์ด้วยการทำเครื่องหมายกางเขนเข้าต่อสู้ แล้วใช้หอกตีสังกรไว้กับพื้น แล้วใช้ดาบสังหารมังกรสำเร็จ
- เป็นนักบุญผู้พิทักษ์อังกฤษ
- ชอบสวมเสื้อเกราะ ถือหอกที่หักคามือ ดาบและโล่

เอล เกรกโก

(El Greco , 1541 – 1614)

- จิตรกร ประติมากร สถาปนิกผู้ยิ่งใหญ่ของแมนเนอริสม์ เกิดที่เมืองแคนเดียในเกาะครีต แต่มาทำงานในสเปน จึงรู้จักในนามของเอล เกรกโก แปลว่าชาวกรีก แต่คนทั่วไปถือเป็นชาวสเปน ศึกษาศิลปะที่เวนิส เป็นศิษย์ทิเชียน (ช่วงปีค.ศ. 1570)
- ชอบจัดภาพให้ดูยาว สูงโปร่ง ชอบใช้สีในโครง น้ำเงิน , เทา และสีเงิน โดยมักจะให้แสงตกกระทบวัตถุให้ตัดกันระหว่างมืดและสว่างอย่างรุนแรง จัดจำ โดยใช้แสงและเงา สร้างรูปทรงมากกว่าการใช้เส้น ชอบป้ายสีด้วยพู่กันอย่างอิสระไม่เกลี้ยให้เรียบร้อย และบางครั้งภาพคนจะแสดงอารมณ์อันปวดร้าว ทนทุกข์ทรมาน

เอล เกรคโก

The Burial of Count Orgaz

ค.ศ. 1586 สเปน

เอด เกรคโก

St. Peter and St. Paul

เอล เกรคโก Christ driving the Traders from the Temple

ปามิเจานีโน

(Parmigianino, 1503 – 1540)

- ชาวเมืองปาร์มา ศิษย์คอเรจิโอ เป็นจิตรกรและเป็นช่างถ่ายภาพพิมพ์ผู้มีชื่อเสียง
- ชอบคิดและทำสิ่งแปลกใหม่
- วาดรูปคนให้สูงโปร่ง คอยาวระหง
- 1524 เดินทางไปเที่ยวกรุงโรม จึงมีอิทธิพลของราฟาเอล เข้าผสมสนใจวาดภาพทิวทัศน์ ให้มีลักษณะเร้นลับ ชวนฝัน

Self Portrait (ปามิจานีโน)

ลักษณะแบบเลนส์นูน

สีน้ำมันบนแผ่นไม้ ค.ศ. 1524

Panel

เส้นผ่าศูนย์กลาง 9 5/8 นิ้ว

เวียนนา

ปามิ जानิโน แม่พระคอยาว

(The Madonna with the Long Neck)

Panel 7 ฟุต 1 นิ้ว X 4 ฟุต 4 นิ้ว

ค.ศ. 1535 ฟลอเรนซ์

ประติมากรรม

- เกิดความนิยมเทคนิคการหล่อแทนการแกะสลัก ทำให้การสร้างงานอิสระมากขึ้น
- ประติมากรสามารถสร้างงานตามที่ต้องการให้เคลื่อนไหว
ได้ดีกว่าการแกะสลัก -มีการบิดและเคลื่อนไหวลำตัวไปเกือบตรงกันข้ามกับทิศทางของสะโพก
- ยึดหลักทฤษฎีการมองที่เรียกว่าไลเนีย เซอร์เพนตินา(Linea Serpentina)
หมายถึงการมองดูประติมากรรมได้รอบ

เชลลินี

(Benvenuto Cellini, 1529 – 1571)

- ชาวฟลอเรนซ์ เป็นประติมากร + ช่างทอง
- นักการเมือง นักการทหาร
- ร่างมนุษย์ต้องงามเพื่อบุคคล ไม่ใช่เพื่อสวรรค์ตามที่เรอเนซซองนิยามกำหนดสูตรความงามสำเร็จรูป
- ร่างเปลือยของสตรีของไมเคิลแองเจโล นิยมลอกมาจากบุรุษ
แต่ เชลลินี กลับนำบางส่วนของสตรีใส่ลงในบุรุษ

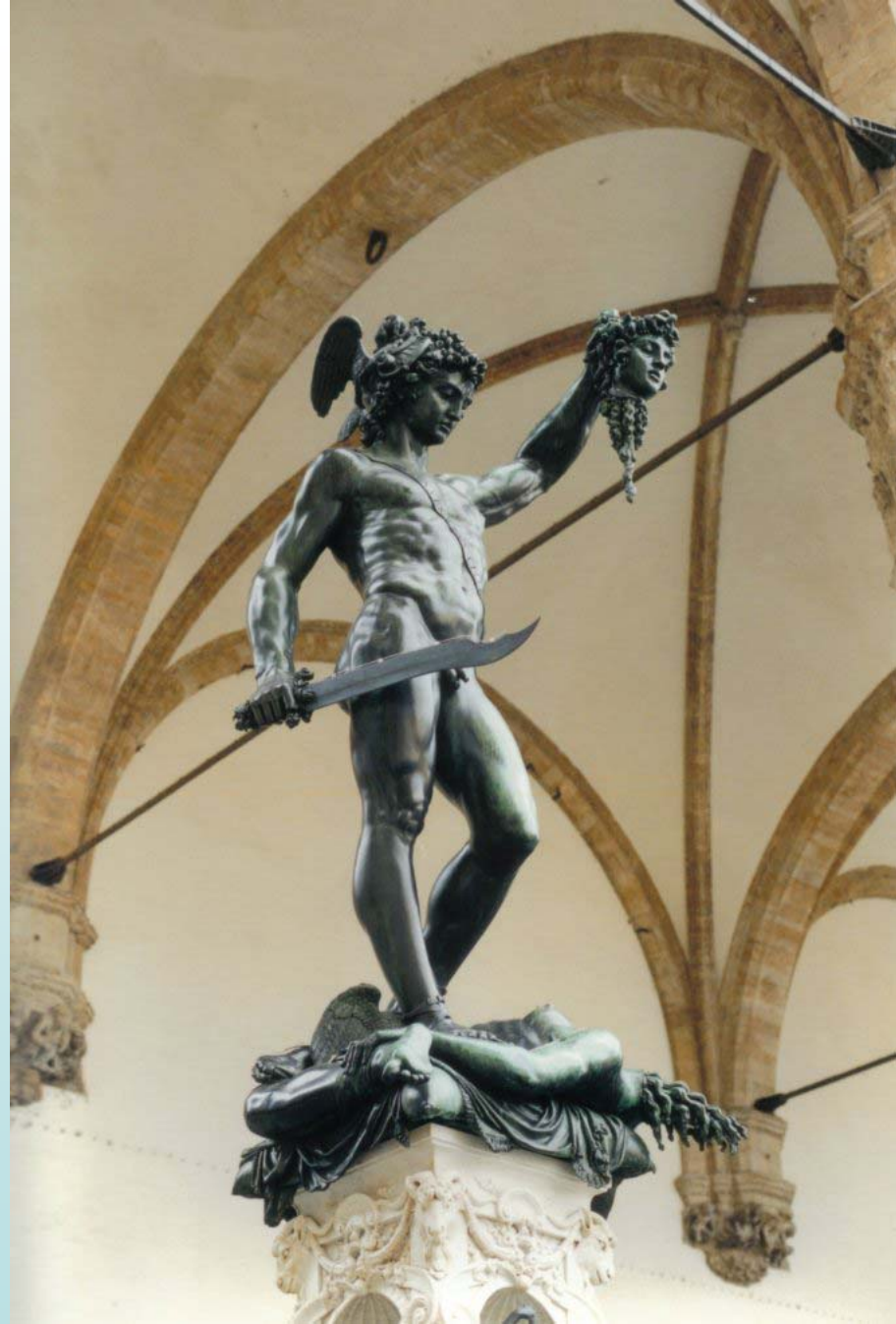
พระออบเกลิโอ
ทองคำ
ขนาด 10 1/2 X 13 นิ้ว
ค.ศ. 1539 - 1543

เทพเปอร์ซุส กับศีรษะนางเมดูซา
รูปเทพเปอร์ซุสยืนแสดงท่าได้รับชัยชนะ
อย่างสง่างาม มือหนึ่งถือดาบ อีกมือหนึ่ง
ชูศีรษะเมดูซา
สลักอิทธิพลของไมเคิลแองเจโล
ได้ แต่มีลักษณะของเวอร์รอกคิโอ
บรอนส์ สูง 162 นิ้ว

เมดูซ่าเป็นแม่มด มีผมเป็นงูพิษร้าย มีปีก
บินได้ อยู่เกาะกรรกออนกลางทะเลลึกกับ
พี่สาว 2 คน หากใครมองเธอจะกลายเป็น
หิน ถูกปราบได้โดยเปอร์ซุส ด้วยการตัด
หัว

โบโลญา

(Giovanni da Bologna, 1529 -1608)

- ชาวเฟลมมิช แต่ทำงานในอิตาลี ได้รับการยกย่องว่ามีฝีมือดี
- เป็นนักออกแบบน้ำพุ

การลักพา นุศคร่ำสาวชาว ซาปีน
สูง 61 นิ้ว ค.ศ. 1582

การลักพา นุศคร่าสาวชาว ซาปีน
สูง 61 นิ้ว ค.ศ. 1582

The End